

ליקוטי אמרים

נו

בתענוגים להתענג על ה' אבל קבלת אינה מתפשטת כלל
מעין עוה"ב וקבלת שבר מאצילות לבי"ע כמ"ש בפרע"ח) ו
והיום לעשות' כתי' ולמחר

לקבל שברם ומי שלא הגיע למדה זו למעום מעין
עוה"ב אלא עדיין נפשו שוקקה וצמאה לה' וכלתה אליו
כל היום ואינו מרוה צמאונו במי התורה שלפניו הרי זה
כמי שעומד בנהר וצועק מים מים לשתות כמו שקבל
עליו הנביא הרי כל צמא לבו למים. כי לפי פישוטו
אינו מובן דמי שהוא צמא ומתאוה ללמוד פשיטא
שילמוד מעצמו ולמה לו לנביא לצעוק עליו הרי וכמ"ש
במ"א באריכות:

פרק מא ברם צריך להיות לזכרון תמיד ראשית
העבודה ועיקרה ושרשה. והוא
כי אף שהיראה היא שרש לסוד מרע והאהבה לועשה
טוב. אעפ"כ לא די לעורר האהבה לבדה לועשה טוב
ולפחות צריך לעורר תחלה היראה הטבעית המסותרת
בלב כל ישראלי שלא למרוד בממ"ה הקב"ה כנ"ל
שתהא בהתגלות לבו או מוחו עכ"פ דהיינו להתבונן
במהשבתו עכ"פ גדולת א"ס ב"ה ומלכותו אשר היא
מלכות כל עולמים עליונים ותחתונים ואידו ממלא כל
עלמין וסובב כל עלמין וכמ"ש הלא את השמים ואת
הארץ אני מלא ומניח העלזנים ותחתונים ומיחד
מלכותו על עמו ישראל בכלל ועליו בפרט כי חייב
אדם לומר בשבילי נברא העולם והוא גם הוא מקבל
עליו מלכותו להיות מלך עליו ולעבדו ולעשות רצונו
בכל מיני עבודת עבד. והנה ה' נצב עליו ומלא כל
הארץ כבודו ומביט עליו ובוהן כליות ולב אם עובדו
בראוי

בראוי. ועל כן צריך לעבוד לפניו באימה וביראה
 בעומד לפני המלך ויעמיד במחשבה זו ויארץ בה כפי
 יכולת השגת מוח ומחשבתו וכפי הפנאי שלו לפני
 עסק התורה או המצוה כמו לפני לבישת מלית ותפילין
 וגם יתבונן איך שאור אין סוף ב"ה הסיבב כל עלמין
 וממלא כל עלמין הוא רצון העליון הוא מלוכש באותו
 וחכמת התורה או בציצית ותפילין אלו ובקריאתו או
 בלבישתו הוא ממשיך אורו ית' עליו והיינו על חלק
 אלוה ממעל שבתוך גופו ליכלל וליבטל באורו יתברך
 ודרך פרט בתפילין ליבטל וליכלל בחי' חכמתו ובינתו
 שבנפשו האלהית בבחי' חכמתו ובינתו של א"ס ב"ה
 המלוכשות דרך פרט בפ' קדש והיה כי יביאך דהיינו
 שלא להשתמש בחכמתו ובינתו שבנפשו בלתי לה'
 לבדו וכן ליבטל ולכלול בחי' הדעת שבנפשו הכולל
 חי"ג שהן יראה ואהבה שבלבו בבחי' דעת העליון
 הכולל חי"ג המלוכש בפ' שמע והיה אם שמע והיינו
 כמ"ש בש"ע לשעבוד הלב והמוח כו' ובעטיפת ציצית
 יכוין כמ"ש בזהר להמשיך עליו מלכותו ית' אשר היא
 מלכות כל עולמים וכו' ליחדה עלינו ע"י מצוה זו והוא
 בענין שם תשים עליך מלך ואז אף אם בכל זאת לא
 תפול עליו אימה ופחד בהתגלות לבו מ"מ מאחר
 שמקבל עליו מלכות שמים וממשיך עליו יראתו ית'
 בהתגלות מחשבתו ורצונו שבמוחו וקבלה זו היא
 אמיתית בלי שום ספק שהרי היא טבע נפשות כל
 ישראל שלא למרוד במלך הקדוש ית' הרי התורה
 שלומד או המצוה שעושה מחמת קבלה זו ומחמת
 המשבת היראה שבמוחו נקראות בשם עבודה שלימה

בבל

ליקוטי אמרים

נז

ככל עבודת העבד לאדונו ומלכו משא"כ אם לומר
ומקיים המצוה באהבה לבדה כדי לדבקה בו על ידי
תורתו ומצותיו אינה נקראת בשם עבודת העבד
והתורה אמרה ועבדתם את ה' אלהיכם וגו' ואותו
תעבדו וגו' וכמ"ש בזהר [פ' בהר] כהאי תורא
דיהבין עליה עול בקדמיתא בגין לאפקא מיניה טב
לעלמא כו' הבי נמי אצטריך לב"נ לקבלא עליה עול
מלכות שמים בקדמיתא כו' ואי האי לא אשתבח גביה
לא שריא ביה קדוש' כו' [ובר"מ שם ד' קי"א ע"ב] שכל
אדם צ"ל בשתי בחי' ומחתות והן בחי' עבד ובחי' בן
ואף דיש בן שהוא ג"כ עבד הרי אי אפשר לבא
למדרגה זו בלי קדימת היראה עילאה כידוע ליודעים:
והנה אף כי שגם במוחו ובמחשבתו אינו מרגיש שום
יראה ובושה מפני פחיתות ערך נפשו ממקור הוצבה
ממדרגות תחתונ' די"ם דעשיה אעפ"כ מאחר שמתכוין
בעבודתו כדי לעבוד את המלך הרי זו עבודה גמורה
כי היראה והעבודה נחשבות לשתי מצות במגן תרי"ג
ואינן מעכבות זו את זו. ועוד שבאמת מקיים גם מצות
יראה במה שממשיך היראה במחשבתו כי בשעה ורגע
זו עכ"פ מורא שמים עליו עכ"פ כמורא בשר ודם הדיוט
לפחות שאינו מלך המביט עליו שנמנע בעבודתו מלעשות
דבר שאינו הגון בעיניו שזו נק' יראה כמו שאמר
רבן יוחנן בן זכאי לתלמידיו יהי רצון שיהא מורא
שמים עליכם כמורא בשר ודם כו' תדעו כשאדם עובר
עבירה אומר שלא ידאני אדם כו' רק שיראה זו נקראת
יראה תתאה ויראת השם שקדמת לחבמתו ויראה
עילאה הוא ירא בושת כו' דאית יראה ואית יראה כו'

אבל

אבל בלי יראה כלל לא פרחא לעילא באהבה לברה
כמו שהעוף אינו יכול לפרוח בכנף אחד ודחילו ורחימו
הן תרין גרפין [כמ"ש בתיקונים] וכן היראה לברה היא
כנף אחד ולא פרחא בה לעילא אף שנק' עבודת עבד
וצריך להיות ג"כ בחי' בן לעורר האהבה הטבעית עכ"פ
המסותרת בלבו שתהא בהתגלות מוחו עכ"פ לזכור
אהבתו לה' אחד במחשבתו וברצונו לדבקה בו ית'
וזאת תהיה כוונתו בעסק התורה או המצוה הזו לדבקה
בו נפשו האלהית והחיונית ולבושיהן כנ"ל. אך אמנם
אמרו רז"ל לעולם אל יוציא אדם עצמו מן הכלל לכן
יתכוין ליחד ולדבקה בו ית' מקד נפשו האלהית ומקור
נפשות כל ישראל שהוא רוח פיו ית' הנק' בשם
שכינה על שם ששוכנת ומתלבשת תוך כל עלמין
להחיותן ולקיימן והיא היא המשפעת בו כח הדבור
הזה שמדבר בדברי תורה או כח המעשה הזה לעשות
מצוה זו ויחד זה הוא ע"י המשכת אור א"ס ב"ה למטה
ע"י עסק התורה והמצות שהוא מלוכש בהן ויתכוין
להמשיך אורו ית' על מקור נפשו ונפשות כל ישראל
לייחדן וכמ"ש לקמן פי' יחד זה באריכות ע"ש. וזהו
פי' לשם יחד קב"ה ושכינתיה בשם כל ישראל *

הגהה

ואף שלהיות כוונה זו
אמיתית בלבו שיהיה לבו
חפץ באמת יחד העליון
הזה צריך להיות בלבו
אהבה רבה לה' לבדו
לעשות נחת רוח לפניו
לבד ולא לרוות נפשו

(תם על ידי זה יתמקו גם כן
דגבורות בחסדים ממילא
בהתכללות המדות ויחודם על ידי
גילוי רצון העליון ב"ה המרגילה
למעלה באתערותא דלתתא הוא
גילוי למטה בעסק התורה
והמצוה שהן רצונו ית' וכמ"ש

באדרא רבא ובמשנת חסידים
 מסכת א"א פ"ד שרי"ג מצות
 התורה נמשכות מהיוורתא דא"א
 שהוא רצון העליון מקור
 (החסידים) :

הצמאה לה' אלא כברא
 דאשתדל בתר אבוי ואמי'
 דרחים לון יתיר מגרמיה
 ונפשיה כו' [כמ"ש לעיל
 בשם רעיא מהימנא]. מ"מ

יש לכל אדם להרגיל עצמו בכוונה זו כי אף שאינה
 באמת לאמיתו לגמרי בלבו שיתפוזר בזה בכל לבו
 מ"מ מעט מועד תפץ לבו בזה באמת מפני אהבה
 הטבעית שבלב כל ישראל לעשות כל מה שהוא
 רצון העליון ב"ה ויחוד זה הוא רצונו האמיתי והיינו יחוד
 העליון שבאצילות הגעשה באתערותא דלתתא ע"י
 יחוד נפש האלהית והתבללותה באור ה' המלוכש
 בתורה ומצות שעוסקת בהן והיו לאחד' ממש כמש"ל
 כי עי"ז מתיחדים ג"כ מקור התורה והמצות שהוא
 הקב"ה עם מקור נפשו האלהית הנקרא בשם שכינה
 שהן בחי' ממלא כל עלמין וכו' טובב כל עלמין כמ"ש
 במ"א באריכות. אבל יחוד נפשו והתבללותה באור
 ה' להיות לאחדים בזה תפץ כל אדם מישראל באמת
 לאמיתו לגמרי בכל לב ובכל נפש מאהבה הטבעית
 המסותרת בלב כל ישראל לדבקה בה' ולא ליפרד
 ולהיות נכרת ונבדל ח"ו מיחודו ואחוזתו ית' בשם אופן
 אפי' במסירת נפש ממש ועסק התורה ומצות והתפלה
 הוא ג"כ ענין מסירת נפש ממש כמו בצאתה מן הגוף
 במלאת שבעים שנה שאינה מהדרת בצרכי הגוף
 אלא מחשבתה מיוחדת ומלוכשת באותיות התורה
 והתפלה שהן דבר ה' ומחשבתו ית' והיו לאחדים ממש
 שודו כל עסק הגשמות בג"ע כדאיתא בגמרא ובזהר
 אלא

אלא שיש מתענגים בהשגתם והתכללותם באור ה' וזו שתקנו בתחלת ברכות השחר קודם התפלה אלהי נשמה וכו' ואתה נפתחה בו' ואתה עתיד ליטלה ממני בו' כלום' מאד שאתה נפתחה בי ואתה עתיד ליטלה ממני לכן מעתה אני מוסרה ומחזירה לך ליחודה באחדותך וכמ"ש אליך ה' נפשי אשא והיינו על ידי התקשרות מחשבתי במחשבתך ודיבורי בדיבורך באותיות התורה והתפלה ובפרט באמירה לה' לנכה כמו ברוך אתה וכה"ג והנה בהכנה זו של מסירת נפשו לה' יתחיל ברכות השחר ברוך אתה בו' וכן בהכנה זו יתחיל ללמוד שיעור קבוע מיד אחר התפלה וכן באמצע היום קודם שיתחיל ללמוד צריכה הכנה זו לפחות כנודע שעיקר ההכנה לשמה לעכב הוא בתחיל' הלימוד בבינונים וכמו בגמ' וס"ת שצריכים לשמה לעכב ודיו שיאמר בתחלת הבתיבה הריני כותב לשם קדושת ס"ת או לשמו ולשמה בו' וכשלומד שעות הרבה רצופות יש לו להתבונן בהכנה זו הנ"ל בכל שעה ושעה עכ"פ כי בכל שעה ושעה היא המשכה אחרת מעולמות עליונים להחיות התחתונים והמשכת החיות שבשעה שלפניה חזרת למקורה [כסוד רצוא ושוב שבס' יצירה] עם כל התורה ומעשים טובים של התחתונים כי בכל שעה שלט צירוף אחד מי"ב צירופי שם הי"ה ב"ה בי"ב שעות היום וצירופי שם אדנ"י בלילה כנודע. והנה כל כוונתו במסירת נפשו לה' ע"י התורה והתפלה להעלות גיצון אלהות שבתוכה למקורו תהא רק כדי לעשות נחת רוח לפניו ית' כמשל שמחת המלך בבוא אליו בנו יחידו בצאתו מן השביה ובית

ובית האסורים כנ"ל. והנה כוונה זו היא אמיתית באמת לאמיתו לגמרי בכל נפש מישראל בכל עת ובכל שעה מאהבה הטבעית שהיא ירושה לנו מאבותינו. רק שצריך לקבוע עתים להתבונן בגדולת ה' להשיג דחילו ורחימו שבליים וכולי האי ואולי וכו' כנ"ל:

פרק מב והנה במ"ש לעיל בענין יראה תתאה
 יובן היטב מ"ש בגמ' על פסוק
 ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה
 את ה' אלהיך אטו יראה מילתא זוטרתא היא אין לגבי
 מישה מילתא זוטרתא היא וכו' דלכאורה אינו מובן
 תירוץ דהא שואל מעמך כתיב. אלא הענין הוא כי
 כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבהו' משרע"ה
 כי הוא משבעה חושים הממשיכים חיות ואלהות לכללי
 נשמות ישראל שכלן נקראים בשם חושים ומשרע"ה
 הוא כללי כולם ונקרא רעיא מהיכנא דהיינו שממשיך
 בהו' הדעת לבללות ישראל לידע את ה' כל אחד כפי
 השגת נשמתו ושרשה למעלה וניקתה משרש נשמת
 משרע"ה המושרשת בדעת העליון שבי"ם דאצילות
 המיוחדות במאצילן ב"ה שהוא ודעתו אחד והוא המדע
 כו'. ועוד זאת יתר על כן בכל דור ודור יורדין ניצוצין
 מנשמת משרע"ה ומתלבשין בגוף ונפש של חבמי
 הדור עיני העדה ללמד דעת את העם ולידע גדולת ה'
 ולעבדו בלב ונפש כי העבודה שבלב היא לפי הדעת
 כמ"ש דע את אלהי אביך ועבדו בלב שלם ונפש
 הפיצה ולעתיד הוא אומר ולא ילמדו איש את רעהו
 לאמר דעו את ה' כי כולם ידעו אותי וגו' אך עיקר
 הדעת אינה הידיעה לבדה שידעו גדולת ה' מפי
 סופרים